

Hr Kristen Michal
Peaminister

Arupärimine

23.04.2025 Nr. 756

ARUPÄRIMINE

23. aprill 2025

Numbrituvastusega kaamerate võrgustiku ja sellega seonduva andmebaasi kohta

Politsei- ja piirivalveamet kasutab üle-eestilist enam kui 200 numbrituvastuskaamerast koosnevat võrgustikku, kus iga kuu tehakse sõidukitest enam kui 20 miljonit pilti, kirjutas täna avaldatud artiklis väljaanne Eesti Ekspress.¹

Põhja prefektuuri kriminaalbüroo juht Urmet Tambre sõnul on kokku politsei käsutuses 250 numbrituvastuskaamerat, millest praegu töötab 228. Kaamerad on paigutatud kõigisse maakondadesse, ent kõige rohkem kaameraid on Harju-, Tartu- ja Viljandimaal ning reeglina asuvad need oluliste ristmike või asulate sissesõitude juures.

Samas pole sellist politsei käsutuses olevat kaamerate võrgustikku, mis registreerib näiteks auto lahkumise Tallinnast ja jõudmise Tartusse või mujale, Riigikogu ja laiemal ühiskondlikul tasandil Eestis kunagi arutatud ning üheski seaduses seda ei mainita. Rääkimata sellest, et Riigikogu oleks langetanud otsuse sellise, ilmselgelt tõsiselt eraelu puutumatus põhiõigust riivava süsteemi rajamiseks. Seetõttu puudub ka regulatsioon, millega oleks kehtestatud kõnealuse süsteemi opereerimise ja selle kaudu kogutud andmete kasutamise piirangud.

Kuigi Teie, hr peaminister, väljendasite mõne aasta eest seisukohta, et niisugust kaamerate võrgustikku, millega kogutakse andmeid ka autode kohta, mille kasutamisel pole pandud toime õigusrikumisi, ei tohiks Eestisse rajada, olete samas peaministrina teadlik, et just selline võrgustik on salaja rajatud.

Nüüd aga väidate Eesti Ekspressi andmeil, et "selle tehnilise süsteemiga mina kursis ei ole." Samas vaimus ütleb endine siseminister Lauri Läänemets, et "ausalt öeldes ei teadnud, et selline süsteem on olemas" ning justiitsminister Liisa-Ly Pakosta lisab, et "olen tegelikult päriselt üllatunud."

Kokkuvõttes jääb mulje, et poliitikud kas valetavad, nagu nad ei teaks kõnealuse süsteemi rajamisest midagi, või siis talitavad Eesti Vabariigis jõustruktuurid omasoodu, ilma poliitilise juhtimiseta. Mõlemal juhul on olukord vastuvõetamatu.

Eelnevaga seoses on meil Teile järgmised küsimused:

1. Palun kirjeldage täpsemalt kõnealust süsteemi. Mitmest kaamerast see praegu moodustub? Millist infot ja kelle kohta selle süsteemi kohta kogutakse? Kuhu ja kui kauaks see

¹ Vt <https://ekspress.delfi.ee/artikkel/120372021/andmebaas-millest-ei-teadnud-ka-peaminister-kaamerad-salvestavad-iga-kuu-20-miljonit-autonumbrit>

informatsioon talletatakse? Kes vastavale infole ligi pääsevad? Milleks on lubatud infot kasutada? Kuidas on tagatud, et infot ei kasutataks muudel eesmärkidel? Kui kaua infot säilitatakse? Jne.

2. Kas olete peaministrina olnud kõnealuse süsteemi rajamisest teadlik? Kui jah, siis miks olete arvanud selle vastuvõetavaks, olgugi et küsimust ei ole ei Riigikogus ega ühiskonnas laiemalt arutatud? Kui ei, siis kuidas on võimalik niisuguste süsteemide rajamine ilma peaministri, siseministri ja justiitsministri teadmiseta?
3. Kelle otsusel ja korraldusel on kõnealune süsteem rajatud?
4. Millised on plaanid kõnealuse süsteemi edasiseks kasutamiseks ja laiendamiseks?
5. Kas avalikkuse teadmata on rajatud teisigi süsteeme, millega kogutakse kodanike kohta massiliselt infot? Palun andke ülevaade kõigist sellistest süsteemidest – nii juba kasutusel olevatest kui ka rajatavatest ja planeeritavatest.

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

1. Merle Helme
Varro Vooglaid
Leve Koble
Ahti Poomets
Evelin Poomets
Mart Helme
RAIN EPLER

